

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. nm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. nm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlanske naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski ministri na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 28. Ogr. biro poroča z Dunaja: Včeraj semkaj došli člani ogrskega kabineta ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary in ministri Lukacs, Hieronimy in grof Serenyi so imeli danes predpoludne kratko posvetovanje in so se ob 10. uri podali v ministerstvo za unanije stvari, da se udeležijo tamkaj skupnih ministrskih konferenc.

BUDIMPEŠTA 28. Ogrski biro poroča z Dunaja: Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary-ja vsprejme cesar jutri v avdijenci.

Skupne ministrske konference.

BUDIMPEŠTA 28. Ogrski korespondenčni biro javlja iz Dunaja: Skupna ministrska konferenca, kateri je predsedoval minister zunanjih zadev grof Aehrenthal je trajala do 1.30 pop. Konference so se udeležili: Od strani avstrijske vlade ministrski predsednik Bienenrath, finančni minister Bilinski, trgov. minister Weisskirchner in voditelj kmet. ministerstva sekcijki načelnik Popp. Od strani ogrske vlade ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary, finančni minister Lukacz, trgovinski minister Hieronimy in poljedelski minister Serenyi. Ministra Lukacz in grof Serenyi se vrata danes, ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary in trgov. minister Hieronimy jutri v Budimpešti.

DUNAJ 28. Skupna ministrska konferenca se je pečala s politično-trgovinskimi razmerami, a niso bili napravljeni nikaki sklepi. Šlo se je samo za izmeno splošnih idej, da spoznajo člani nove ogrske vlade tozadevne ideje ministra zunanjih zadev in avstrijske vlade o tekočih politično-trgovinskih vprašanjih. Seveda se bo razpravljalo vprašanja trgovinskih odnosov z balkanskimi državami, torej uporabo že sklenjene pogodbe z Rumunijo, uvedbo pogajanj s Srbijo, ureditev trg. odnosov z Bolgarijo na podlagi največje ugodnosti, ureditev odnosov s Črnogorjo, posebno z Boko Kotorsko, in končno potrditev zapisnika o avstro-turškem predlogu in konečno ureditev odnosov z Argentinijo radi razvoja paroplovne službe med Trstom in Argentin-skimi pristanišči.

Mastna dividenda.

PRAGA 28. Na včerajšnjem občnem zboru eskomptne banke je bilo sklenjeno razdeliti od čistega dobička, ki znaša kron 1,349.024, 10% dividendo.

Dr. Lueger.

DUNAJ 28. Buletin o stanju dr. Luegerja ob 3. popoldne glasi: Padanje moči napreduje polagoma, a neprenehoma.

DUNAJ 28. Radi izredno kritičnega položaja dr. Luegerja je cesar odpovedal za jutri naznanjeni ministrski dine. Iz enakega razloga je odpovedan za 1. marec naznanjeni sprejem pri ministrskem predsedniku.

DUNAJ 28. O stanju dr. Luegerja je bil izdan sinoči sledeči buletin. Temperatura 36,6, utrpanje 80 pravilno. Krvni pritisk ni padel. Srčna slabost in propadanje moči ni napredovalo. Delovanje obisti nezadostno. Dihanje bolje. Apatija traja dalje.

Potres.

MESSINA 28. Sinoči ob 8.10 je bilo čuti tukaj lahek potresni sunek, kateremu je ob 8.52 sledil močnejši, ki je tudi dlje časa trajal.

Združene države severoameriške.

NEW-YORK 28. Tajnik mornarice je izjavil, da se prihodnje leto zgradi ne enega

ampak dva „Dreadnoughta“ po 32.060 ton. V tekočem letu se zgradi dve linijski ladiji po 27.000 ton.

Grška zbornica.

ATENE 28. Zbornica je sklenila, da bo prihodnji četrtki razpravljala o predlogu tičočem se revizije ustave.

Angleška.

LONDON 28. „Reuterjev biro“ izjavlja, da so govorice o odstopu kabineta neosnovane.

LONDON 28. — Avstroogrski poslanik grof Mensdorff je priredil včeraj na poslaništvu diner, na katerem so bili tudi kraljevska dvojica in princesinja Viktorija. Na diner je prišla odlična družba, mej to tudi ministrski predsednik Asquith s soprogo.

Turški listi proti potovanju carja Ferdinanda v Petrograd.

CARIGRAD 28. Turški listi nadaljujejo nepovoljne kritike Rusije in Bolgarije povodom potovanja carja Ferdinanda v Petrograd. „Jem Gazeta“ meni, da potovanje vkljub vsem mirovnim zatrjevanjem odkriva prave cilje Bolgarske. Avstro-Ogrska in Nemčija pa kažeti, da sta odločni braniti interese Turčije in potemtakem tudi mir. „Ikdan“ se izreka v enakem smislu.

Demonstracija za občo velilno pravico v Prusiji.

BEROLIN 28. Včeraj se je vršil v cirkusu Busch velik shod socijalnih demokratov. Po shodu se je množica obrnila proti kraljevi palači, a je bila odbita po močnem redarskem oddelku. Množica je klicala: „Živila splošna volilna pravica.“ Del množice se je podal pred prusko zbornico poslancev. Tudi pred palačo državnega kanclerja so bile demonstracije. Policija je razkropila demonstrante.

50.000 oseb na enem shodu.

FRANKOBROD na M. 28. Včeraj se je vršil tu pod milim nebom shod v prilog obče volilne pravice, katerega se je udeležilo okoli 50.000 oseb. Prišlo ni do nikakih neredov.

Dunaj 28. — Znani pisatelj in urednik „Fremdenbiatta“ Ludovik Hevesy se je ustrelil.

Dunaj 28. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Cesarica Elizabeta“ dne 28. t. m. priplula v Manilo, kjer ostane 4 dni. Na ladiji vse zdravo.

Kodanj 28. Včeraj je bila na kastelu ukradena batalijonska blagajna, v kateri je bilo 12.000 K, določenih za plače. Policija je storilcu baje na sledi.

Dr. Karol Lueger.

Velik mož leži na smrtni postelji. Dr. Karolu Luegerju, županu dunajskega mesta in voditelju nemških kršč. socijalcev so štete urice.

Dr. Lueger se je porodil kakor sin šolskega sluga; vzrastel je torej iz ubožnih razmer, boriti se mu je bilo v mladosti s pomanjkanjem in težavami. A konečno je postal: župan svojega rojstnega mesta, tajni svetovalec cesarjev, ekselencen, voditelj najmočnejše avstrijske stranke. Le redki so ljudje, ki so se iz lastne moči, iz nič dvignili tako visoko kakor dr. Karol Lueger. Vsi, prijatelji in sovražniki, so se klanjali duhu tega izrednega moža. Rekli smo: sovražniki; no ta izraz morda niti ni primeren, ker pokojnik je pač imel nasprotnikov ali sovražnikov ni imel.

Kakor cilj svojemu življenju si je postavil, da postane županom mesta dunajskega, in ko je videl, da v liberalni stranki ne do-

seže tega cilja, ker se je uveril, da liberalna stranka nima več v sebi življenskih sil, je postal Lueger demokrat. A kmalo je uvidel da se tudi za demokratične ideje, kakršne je zastopal dr. Kronawetter, dunajsko ljudstvo ne da ogreti. In dalekogledni dr. Lueger je postal kršč. socij. in antisemit. Delali bi možu krivico, ako bi mu radi tega očitali neznačajnost, češ, da je tekom življenja menjaval svoje politično prepričanje. Pri vsem tem, da je v raznih dobah svojega življenja pripadal raznim strankam, je vendar ostal vsikdar zvest — s a m e m u s e b i ! On se ni nikdar baval s vprašanjem svetovnega naziranja.

Pred seboj je imel — kakor že rečeno — le en cilj: da postane županom svojega rojstnega mesta in da povzdigne svoj ljubljani Dunaj. In ker je uvidel, da teh svojih načrtov ne more uresničiti niti v liberalni, niti v demokratični stranki, je ustanovil svojo lastno stranko. Tekom dobrih dveh desetletij je ustvaril dr. Lueger silo, ki daje danes glavno smer vsemu javnemu življenju v Avstriji.

S sugestivno silo svoje fascinujoče osebnosti je znal na-se privezati mase, ki so slepo drle za njim: ne radi krščanstva, ne radi klerikalizma, ne radi antisemitizma. ampak radi — dr. a Karola Luegerja. Če je že kdaj smel govoriti kak vladar: „Država sem jaz“, — smel je reči Lueger: „krščansko-socijalna stranka sem jaz“.

Nazval je svojo stranko krščansko-socijalno, a kljub temu, da ni bil on nikdar klerikalec. Bil je mož, ki je poznal dušo dunajskega ljudstva, ki je znal računati s čustvi mase, mož, ki je znal svoja lastna čutila spravljati v soglasje s čutili množice. Od todi njegova popularnost, od todi vsi njegovi res fenomenalni vspehi! V siromaštvu vzrastli sin šolskega sluga je postal županom 2-milijonskega mesta! Že to samo bi zadoščalo v dokaz, da je bil Lueger res izreden človek.

Ali Lueger ni postal iz siromaka samo prvi mešan svojega rojstnega mesta, on je postal tudi najboljši dunajski župan. Isti Luegerjevi nasprotniki so priznavali, da je bil dr. Lueger poleg Felderja (1868—1878) najboljši dunajski župan. Zasluge, ki si jih je pridobil Lueger za rojstno mesto, so neprecenljive. Lueger je prevzel v mestno last električno železnico, plinarno, elektrarno; polepšal je mesto na mnogih krajih, ustanovil mnogo dobroteljskih zavodov itd. itd. Razne dobrotelne in druge naprave dunajskega mesta so postale naravnost uzorom v inozemstvu.

Vse to pa vendar ne bi zadoščalo za ime, ki si je pridobil Lueger tudi izven Avstrije, Tudi druga svetovna mesta so imela in imajo zaslužne župane, ki pa kljub temu ostajajo nepoznani izven mej svoje domovine, dočim je živil Lueger svetovno ime. To ime si je pridobil dr. Lueger kakor ustvaritelj krščansko-socijalne stranke. Pričaral je na površje nove silne armade, ki so strle v prah gospodarstvo do tedaj vsemožnega liberalizma.

Postal je ne-le dunajski župan, postal je tudi voditelj najmočnejše stranke v Avstriji in bila mu je odprta pot še dalje. Toda on ni želel, ni hotel postati več, nego to, kar je bil. Oni dan, ko je postal dunajski župan, je bil na cilju želja svojega življenja. In ni ga več mikalo dalje. Pa, najsi je postal dr. Karol Lueger le županom dunajskega mesta, vendar bo bodoči zgodovinar poleg velikih in slavnih mož imenoval tudi njega! Dr. Karol Lueger je bil v svoji dobi za svoj Dunaj skoro to, kar so bili svojim

minjal sem se natanko, da je ta knjiga ležala poprej med nekaterimi Shakespeareovimi dramami in nekaterimi prepisanimi vlogami. Bila je to krasna, četudi — kakor dežela, v kateri so se ti prizori vršili — nekoliko meglena, zabrisana pesnitev Ossiana, ki mi je bilo tedaj najljubše čtivo. Mojemu negotovemu hrepenenju in mračni otožnosti se je najbolj prilagala ta sanjava nordijska poezija. — Čudil sem se sorodnemu ukusu tujke, ki me je prvi hip tako frapirala. Da se je tako nepričakovano pojavila in zopet izginila; njena otročja glavica z duhovitimi potezami, njene dolge, svetlobo ognjevitih oči blažče trepalnice, njen nalahno zaviti nos, nežne ustnice, barva glasu, kakor tudi njena ubožno-priprosta, a vkljub temu slikovita obleka: vse to je odgovarjalo natanko podobno, ki sem si jo bil napravil o neznani darovalki venca. Brezdvomno, to je bila ona! —

Kakoršna je bila prej v dublini okna: vsa oblita od najzlatejših solnčnih žarkov — taka mi je vstajala sedaj v domišljiji, preplavljena z vsem čarom mladeniške romantike... Moje misli, moje sanjarije, ki so se

dobam Napoleon, Julij Cezar in Aleksandre Veliki.

Usoda narodov se danes le na redko odločuje z nasilnim orožjem v roki. V modernem življenju postaja vedno bolj glasovnica ono orožje, s katerim odločajo narodi sami o svoji usodi. In Lueger je bil moderen vojskovodja, ki je neštivilnokrat porazil svoje sovražnike na bojišču. Veliki može se niso nikdar brigali za ovire, ki so se jim stavljale na pot. Potom krvi in preko mrtvih trupel je vodila njihova pot do slave. Za seboj pa so zapuščali opustošenje, solze, vzdihljaje ter jok in stok udov in sirot. Nekaj podobnega je bilo tudi v značaja dr. Luegerja. Njegova pot do dunajskega županskega stola sicer ni vodila preko mrtvih in za dosego slave njemu ni bilo treba gaziti po potokih krvi; zato pa je pomandral na svoji poti neštivilno političnih ekzistenc. A on je imel privilegij velikih ljudi. To, kar bi se štelo drugim v greh, je bila pri njemu čednost. Tudi njegovi največji nasprotniki — ne izvemši onih, katerim je napravil krivico, — so se uklanjali spoštovanjem pred njegovo silno individualiteto.

Ob smrtni postelji tega moža moremo mirne duše izreči sodbo, da z Luegerjem zatisne oči velik Avstrijec. A v trenutku, ko jemlje slovo od življenja, ga lahko navdaja s ponosom zavest, da mu je ostalo prihranjenih mnogo bridkosti, ki so sicer v neizgibnem del velikim možem. Ne umira v pregnanstvu, niti bi se ne bil našel kak Brut, ki bi bil vstanu — zasaditi mu bodalo v srce. Vsi prijatelji so mu ostali zvesti do zadnjega, ker mu je ostala zvesta do zadnjega tudi — sreča. In ko bi ga prijatelji, ki obdajajo njegovo smrtno posteljo, vprašali, koga imenuje svojim naslednikom, bi bržkone odgovoril z besedami Aleksandra Velikega: Najvrednejšega. Kraljevstvo Aleksandrovo je — kakor znano — po njegovi smrti razpadlo. Tako se utegne zgoditi tudi s kraljevstvom ki je je ustanovil dr. Karol Lueger.

Tudi ob njegovi smrtni postelji odru ne pozabljam, da nam je stranka Luegerjeva v zadnjih letih postala nevarna nasprotnica. V koliko se je to zgodilo po volji in inicijativi dra. Luegerja, oziroma: v koliko se je to zgodilo pod silo razmer, s katerimi je modri in dalekogledni Lueger računal — to spada na drugo stran knjige.

Za danes se klanjamo tudi mi v spoštovanju pred velikim duhom dra. Karola Luegerja.

Pismo iz Koroške.

XIX.

Ravno iz nujne potrebe, da se ponemčevalni proces med mladino zaustavi, kolikor se da, se moramo mi z vso svojo močjo okleniti naše šolske družbe! Podpirajmo jo od vseh strani, da bo mogla še več storiti in še vspešneje nadaljevati pričetno delo! Če pa jo hočejo gotovi ljudje razdreti iz same strankarske strasti, potem pa jim pustimo, da dobe plačilo od tistega, kateremu v uslugo in veselje so delali to!

Čudne pojme imajo v zadnjem času nekateri ljudje o narodni vzgoji, o narodnem delovanju in o narodnosti sploh. Go-

V protest proti napadu ljubljansk. lista „Slovenec“ na družbo sv. Cir. In Metoda, opišite se vsi v isto ali pa darujte istej vsak po svoji moči.

zibale prej semintja, kakor cvetoče veje v pomladnem vetru, so se naenkrat ustavile, spletle v nekaj venec, ki je obdajal blede obličje deviške glave.

Sel sem parkrat po sobi goriindoli in premišljeval, kako je pač prišla ta neznanka v mojo sobo, in čemu je zopet tak naglo izginila! Ker si nisem mogel raztolmačiti tega sam, bi bil rad govoril o tej izredni epizodi s komur-koli. Da, jaz bi bil — ukljub svoji drugače zaprti naravi — takoj pripravljen skleniti prijateljstvo z vsakim globokočutečim človekom, samo da bi se mogel pogovarjati v tej zagonetni prikazni, da ne bi bil sam s tem eksaltiranim čuvstvom, v svojem hladno-treznem stanovanju. Kako pusto in žalostno se mi je zdelo danes moje samsko življenje! Nisem imel več onega prijetnega občutka, da se nahajam v lastnem domu, marveč čisto jasno me je spreletelo in se me je oklepalo vedno tesneje čuvstvo, da sem podnajemnik: tujec v lastni sobi! Skoro nobena reč okoli mene ni bila moja, skoro nič me ni spominjalo na mojo domovino, mojo minolost...

(Pride še.)

PODLISTEK.

Lastna ovira...

Zgodba iz igrskega življenja. — Po Maks Bernu

VALO BRATINA.

Pristopil sem k preplašeni deklici, jej osvobodil lase iz plošnatih, bodečih listnatih stebelv, kamor so se bili zapletli, potem sem utrgal rudeč nageljček in jej ga zataknil v lase ob bledem čelu.

Odkritosrčno gledajoča deklica je bila v taki zadregi, da se ni upala niti braniti in je ostala pri tem čisto mirna. Ko je poskusila ubežati iznova, je bilo že zopet prepozno; kajti jaz sem jo ujel za roki in jo držal tako v dolbini okna. Da bi je ne nadlegoval še huje, ni niti poskusila osvoboditi svojih prstov od mojih.

Kakemu slučaju — sem zaklical vesel — naj se zahvalim za to veliko srečo?

— Izpustite najprvo moje roke — je prosila deklica — potem vam bom rade volje pripovedovala in odgovarjala!

Komaj pa da sem izpolnil njeno željo, že se je izkazala njena obljuba kakor zvičaja; kajti vporabila je iznova dobljeno svobodo v to, da je smuknila skozi odprta vrata... Hitel sem brzo za njo na hodnik, po stopnicah doli v vežo, postavil sem se na sredi prašne ceste in gledal, gledal na vse strani — zastoj!... Kakor daleč tudi so nesle moje z roko zasenčene oči, nikjer nisem mogel zaslediti nobene mladinske dekliške postavne s temnimi valovitimi lasmi in bleščečimi očmi. Zagonetna tujka je bila izginila brez vsake sledi! Razočaran in čmeren sem se povrnil nazaj v svojo sobo. Fantazija mi je bila silno vzvalovljena. Niti trenotek nisem več dvomil, da ne bi bila ta lepa, plaha deklica v beli ubožni obleki darovalka venca, onega venca, ki je napravil tako nenavaden uvod mojemu romanu...

Na pisalni mizi je ležala odprta neka knjiga, ki jo je morala čitati neznanka. Spo-

vori in piše se v visokih besedah o verski vzgoji in demokratizmu in povdarja se potreba verske vzgoje in demokratičnih načel, ker le v teh da obstoji prava narodnost. Ne vemo, če je drugod tako, pri nas na Koroškem pa ne, kolikor nam je znano. Pri nas na slov. Koroškem je slov. ljudstvo, z malimi izjemami nemškutarjev, povsod globoko verno. O tem se lahko prepriča vsak kranjski filozof, ki piše v „Slovenca“. Naj le pride k nam, naučil bi se lahko veliko lepega. Vsako nedeljo in vsak praznik so cerkve natlačene polne, v spomladi in v poletju se vijo po poljih procesije pobožnih vernikov, ljudje romajo v Gosposveto, na Sv. Višarje, na Pustrico in še v druge kraje, obhajajo razne praznike na slovesen način itd. Vse to nam kaže, da je ljudstvo globoko verno in ni je z lepa sile, ki bi iztrgala vero iz srca ljudstvu; tega ne bi zmogel noben cirilmetodarski liberalec — za to jamčimo. In vendar: kako je z narodnostjo? Vključ temu, da je ljudstvo verno, nima skoro nobene narodne samozvesti, nobenega narodnega ponosa in sploh ne pojma o narodnosti. Zato mislimo koroški Slovenci, da je narodnost le nekaj posebnega, od verske vzgoje neodvisnega, nekaj, kar je treba ljudstvu posebej vsajati v srce! Mi zahtevamo, kakor vsak pameten človek, versko vzgojo mladine, poleg tega pa potrebujemo tudi narodno vzgojo, vzgojo v materinem jeziku in narodnem duhu. Ker pa se dosedaj to oboje ob meji goji le v šolah C. M. D., jo moramo p. spirati vsi katoliški Slovenci! Pri nas otrok ne sliši v šoli od učitelja skoro nikdar slovenske besede; noben učitelj ne pravi otroku: „ti si Slovenec, tvoja mati, tvoj oče sta tudi Slovenca, ti imaš še veliko bratov Slovencev!“ Nikoli ne čuje otrok tega. Ne zna slov. pisati, ne more čitati slovenskih knjig; naši deci se v šoli nikoli ne govori, kako lepa je slov. domovina, kako lep je slovenski jezik, ne uči se naša deca milih slovenskih pesmic in sploh nič slovenskega. Ko bi se pa v naših šolah gojilo vse to, bi rekli lahko, da se narodno vzgajamo. V tem obstoji po našem mnenju narodna vzgoja. Ker nam to pa podaja, kolikor je v nje močeh, naša šolska družba, podpirajmo jo vsi Slovenci!

Ravno tako potrebna pa bi bila gospodarska obrambena organizacija. Koliko se je že obetalo, da se ustvari, ali mi le nič ne vidimo in slišimo o njej! Pristaši „Slov. ljudske stranke“! Tukaj imate lepo polje, — tako organizacijo nam ustanovite čim prej! Ali res nimate smisla za nobeno obrambeno delo? Če že načete pri šolskem društvu sodelovati, pa delajte v gospodarsko-obrambeni organizaciji!

Organizirajte denarne zavode, nabirajte prispevke v večjih zneskih in ne samo v beraških 20 kronah. Vzbujaite v ljudstvu, vzbujaite v njem nekoliko požrtvovalnosti, da bo tudi ono razmerno darovalo za „obmejne brate“! Vse obrambeno delovanje na vaši strani dela na nas utis skrajne brezbriznosti; prispevki se zbirajo prav po beraško, ako jih primerjamo s prispevki, ki jih zbirajo nemška ali češka obrambena društva.

Vsa Slovenija, brez razlike strank, naj posveti vso pozornost na mejo. Resnost stanja obmejnih Slovencev naj bi streznila vse njih brate, da bi združeno stopili v boj za našo mejo in vstrajno in neomajno krepili in podpirali zatiranje ob meji, dokler ne napočijo drugi boljši časi, v katerih bomo mogli, močni in zavedni, sami braniti svojo posest pred grabeljivim sovražnikom!

† Pop Platon Šolarič.

Minuli petek zvečer umrl je v svoji župniji v starosti 64 let pop Platon Šolarič, eden „veleizdajnikov“. Nakopal si je v zaporu bolezen, ki ga je spravila sedaj v grob. — To je drugi grob, ki ga je izkopala roka Raucha in njegovih podlih pomagačev.

V „Pokretu“ piše o njem, bržkone eden „veleizdajnikov“ sledeče:

„Bil je najstarejši med „veleizdajniki“. Tudi on je težko prenašal ječo tako star in bolehav, v onem težkem zadušljivem zraku. No, on tega ni nikdar pokazal. Ravno nasprotno. Bil je vedno vesel, smejal se je in šalil. Tudi v najtežjih časih, ko so „veleizdajnike“ kovali v verige in metali v temne sobe, ko so si morali z gladovanjem priboriti ono pravo, da bi se postopalo z njimi vsaj tako, kakor se postopa z ubijalci in razbojniki, a ne hujše, oče Platon ni popuščal. S svojo ojstro satiro je izvrgetel zasmevanju celi ta Rauchov režim, ki je osrečeval narod z ječami in vešali, zato, ker je bil pošteniji, kakor on, tako da so zidovi ječe dostikrat odmevali od smeha veleizdajnika? In zato so se ga bali vsi oni veliki in mali nasilneži v Rauchovi ječi, ki so mislili, da si napravijo iz solza preganjenih lestev za svojo karijero.

Na Jurjev dan slavilo se je v ječi krstno ime. Oče Platon nam je pripovedoval o svoji prošlosti, o Svetozaru Miletiču in o borbah od leta 1868 dalje. Starcu so plamtele oči razburjenja ko je govoril o teh borbah za svobodo, v katerih je vedno sam živo sodeloval.

Naenkrat pa se je nasmejal s svojim tihim porogljivim smehom: „In zdaj misli oni strahopetnež tam na Markovim trgu, da nas bo ugonobil“. V tem hipu so se naglo

odprla vrata, v katerih se je pokazal nek poznat namestnik drž. pravdnika z ječarjem in stražarjem. Bržkone je prisluševal zunaj, da čuje kaj se govori v sobi..... Oče Platon mu je šel nasproti, poklonil mu se je ironično ter rekel: „E, to je lepo, da pridete tudi vi k nam slaviti krstno ime“. Namestnik državnega pravdnika ga je mrko pogledal a mi smo se razšli.

Prišel je slednjič dan, ko smo izšli iz ječe. Šli smo z njim na pokopališče in položili kito cvetja na Vukajlin („veleizdajnik“, ki je umrl v ječi) grob...

Ko smo se razhajali, nam je rekel nekoliko melanholički. Tudi oni drugi pridejo ven. Tudi naše jetništvo prinese sad, samo pojedinci morajo seveda trpeti....

Kakor da bi bil slutil, da mu je ječa prinesla smrt.

Oče Platon Šolarič je deloval v vseh ustavnih borbah od leta 1868. Bil je vedno v opoziciji. V zadnjem času je bil predsednik izvrševalnega odbora srbske samostalne stranke za daruvarski okraj.

Smatramo za svojo narodno dolžnost, da položimo tudi mi svojo cvetko na grob tega mučenika jugoslovanstva v trdni nadi, da njegove muke in trpljenje niso bile doprinesene zaman.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

— Bolgarija hoče z ozirom na zadnje spopade s Turki pomnožiti svoje čete ob meji na 350.000 mož.

— Justhova stranka neodvisnosti je izdala manifest na ogrski narod, v katerem zahteva ustanovitev samostojne banke za leto 1911 in ustanovitev samostojnega carinskega ozemlja za l. 1917.

— Črnogorski knez se v kratkem poda v Petrograd v obiske k carju Nikolaju. Ravno tako misli tudi srbski kralj Peter obiskati petrogradski dvor.

— Albanci so pričeli z živahno agitacijo proti mladoturkom. Bajje hočejo, da zasede prestol zopet Abdul Hamid. Tako poroča beligradska „Politika“.

— Srbski minister zunanjih stvari Milovanović odpotuje jutri v Carigrad.

— Italijanski časnikar Manfroni je bil po nalogu namestništva v Inomostu izgnan iz Avstrije.

— V Perziji se je vršilo več shodov na katerih se je protestiralo proti najetju posojila iz inozemstva.

Domače vesti.

Nadškof-koadjutor dr. Nagl je sinoči definitivno zapustil Trst: ter se z brzovlakom južne železnice ob 6:35 podal na svoje novo mesto na Dunaj. Na kolodvoru so seod njega poslovili stolni kapitelj, mestni župniki, več drugih duhovnikov, namestnik, župan, načelniki drugih civilnih in vojaških oblastnih ter zastopstva raznih bratovščin in patrijotičnih društev.

Škofu Naglu v slovo. Odšel je! Trpko sodbo moramo izreči: Bil je to pastir, ki ne zapuša nikakih blagih spominov. Ime njegovo bo vsikdar vzbujalo le grenka čustva med vernim ljudstvom slovanske narodnosti v tej škofiji. Te oistre sodbje prav za prav ne treba utemeljevati, ker jo utemeljujejo vsa njegova dejanja od prvega začetka, ko je stopil na tržaška tla, pa do tikoma pred njegovim odhodom. Vendar pa hočemo še posebej utemeljiti to svojo sodbo o delovanju škofa Nagla. Iz odličnega peresa smo prejeli razpravo o postopanju škofa Nagla ozirom na slovanski bogoslužni jezik. Pisec dokazuje z bogatimi neoporečnimi zgodovinskimi podatki pravico našega naroda do slovanskega bogoslužnega jezika. To veleznimivo razpravo pričemo priobčevati v par dneh. Najdrastičnejšo karakteristiko dostojanstvenika Kristove cerkve dra. Nagla je pa dal — dr. Nagl sam s svojim izrekom, da nič ne dé, če tudi celi narodi odpadejo od katoliške cerkve, ker da se že drugje najde kompenzacije. Krist pa je učil, da dober pastir ostavlja 99 zvestih ovac, da gre iskat jedno izgubljenih.

Moderna slovenska književnost in socialna ideja. (Nadaljevanje in konec predavanja prof. Merharja):

Ko je zavlada v liriki simbolistična in impresjonistična struja, ki je trdila, da je umetnost sama sebi namen je tudi Zupančič nekaj časa tlačnil tej struji. Izdal je svojo „Čašo opojnosti“, o kateri pa nima danes menda on sam previsoke sodbje.

Še neka šola je mnogo uplivala na naše moderne. To so bili ruski realisti. V te viro so šli študirat naši mladi in uvidevali, da mu etnost ni sama sebi namen, da mora vsak spis vsebovati tudi kako idejo. Otrlesi so se onega nejasnega simbolizma in impresjonizma, ki izraža samo hipne utise in je samo pena brez vsakega jedra. Spoznali so, da ima umetnost tudi praktično vrednost za življenje; zato jim je ugajala ruska tendencioznost in vrnili so se v svojo slovensko domovino.

Ivan Cankar je jel orati domačo ledino, Oton Zupančič se je vrnil v Belo Krajino, a kmalu sta spoznala, kako nelep je doma. — Zlasti Cankar je jel s svojo perečo satiro neusmiljeno bičati domače razmere. Vzlic temu, da je šel v začetku za simbolisti, je vendar ostal realist. Ker je v njegovih prvih spisih mnogo simbolizma, ga je le malokateri razumel, našel je le malo priznanja, večina ga je odklanjala. A to Cankarja

nikakor ni motilo. Naši mladi so se navzeli Nietzschejeve morale despotov in tudi Cankar se je postavil na to stališče. Ljubši so mu bili 330 njih, ki nekaj razumejo, kakor množica 30 tisocev, ki je nevedna čreda. V tem smislu je bil Cankar nekako antisocialen. V svojih „Vinjetah“ je napel satirično žilo, a naletel je na odpor. Uvidel je, da bo moral udariti na drugo struno in v svoji jubilejni knjigi „Krpanova kobila“ pravi, da hoče iti „amorkoli“ mu bo kazala usoda. Udal se je v nekak fatalizem, premagal je grenkobo, ki jo je rodilo v srcu nepriznanje in jel je zapuščati težka umljiva umetniška sredstva. Priznati moramo, da nastopajo v njegovih spisih slovenski ljudje, četudi pretirani. Njegovi junaki so slikani premračno, zato pri množici zopet ni mogel vspeti in si je približati.

Predmet njegovih študij je ves slovenski narod. Prišel je najprvo risati slovenske stradalce umetnike, ki niso imeli ne volje, ne dovolj odporne sile za boj proti življenju, pod katerega težo so se vsi upognili. Prvo tako delo so „Tujci“, kjer riše Cankar oficijelne zastopnike slovenskega naroda, ki so na banketih vsi navdušeni za slovensko umetnost, a v resnici ne dajo niti krajcarja zanjo. V svojem delu „Na klancu“ nam riše razne stanove, kakor meščane, trgovce, obrtnike, delavce itd. Glavni junak, ki je krojač, nima dovolj moči v sebi, da bi uspešno konkuriral s svojimi tekmeccem in žalostno propade. Veliko ulogo igra v njegovih povestih učiteljski stan. Naravnost klasičen tip je njegov Martin Kačur, mlad učitelj poluidualizma, ki ga pa ubijejo razmere, ker sam ni imel dovolj moči uresničiti svoje ideale in storil je žalosten konec. Tudi v njegovem najnovejšem delu „Hlapci“ nastopa učiteljsvo. Ako ravno so morda posamični tipi pretirani, v celoti Cankar gotovo ni pretiraval in nam podal verno sliko sedanjih razmer, ki vladajo med kranjskim učiteljsvom.

Naravnost mojster je Cankar v risanju otrok z bolno fantazijo. Kdo ne pozna njegove „Hiša Marije Pomočnice“, v kateri slika pisatelj s pretresljivo vervo otroke, ki se morajni pokoriti za grehe starišev.

V njegovih povestih se tudi kaj radi ponavljajo vagabundi, ljudje, ki so po tuji krivdi že ob rojstvu obsojeni v trpljenje. Naj omenim le „Polikarpa“. Boj proti lažimorali preveva vse Cankarjeve spise, v katerih je pač malo svetlih strani, kar se mu rado očita: On bo težko kedaj slikal zmagojoče junake, a vzlic temu ostane mojster slovenske umetnosti. V naše življenje je posegel tako globoko, kakor še noben pisatelj. Nihče ni še v svojih spisih tako uveljavil socialne ideje, kakor Ivan Cankar.

Njegov tovariš je Oton Zupančič. Tudi on vidi, kako zapuščajo najboljši sinovi domovino, a on upa, ker brez upanja bi morali obupati in poginiti. A on hoče življenja.

Tukaj sem Vam navedel le najmarkantnejše prikazni iz moderne slov. književnosti. A so še drugi, ki slikajo naše socialno življenje, n. pr. Meško. Tudi on razpravlja razmerje sinu do domovine (drama „Mati“) in slika narodne borbe svojih ožjih koroških rojakov (roman „Na poljani“).

Svoje krasno predavanje, ki je nudilo vsem izreden užitek, je g. predavatelj zaključil z željo, naj bi se prirejale večere, na katerih bi se recitalo parizje naših modernih pisateljev. Buren aplavz je dokazal hvaležnost poslušalcev, ki bi radi še naprej poslušali zanimiva izvajanja predavateljeva, ako ne bi bila ura že pozna. Razšli so se vsi v splošnem zadovoljstvu. —o.—c.

Predavanje o Carigradu pri sv. Jakobu. Danes v torek 1. marca se vrši pri sv. Jakobu v prostorih Ciril-Methodove šole predavanje „Carigrad“. — Projeciralo se bo 130 krasnih skoptičnih slik. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 20 stot.

To predavanje, ki se je vršilo že v Sokolovi dvorani, v Rojano in sv. Ivanu je imelo povsod velik uspeh. Zato je upati, da se ga tudi naši Svetjakobčani udeležijo v velikem številu.

ODSEK

za ljudska predavanja.

Predavanje o Carigradu v Rocolu. se bo vršilo prihodnji petek in ne v sredo, kakor smo včeraj poročali.

Predavanje v Šklednju se vsled nepričakovanih ovir ne bo vršilo. Uro in kraj predavanja v Rocolu naznamo pravčasno

Nova postajna vojna ladija. Včeraj zjutraj je ob 6.30 priplula v Trst vojna ladija „Zenta“, ki bo nadomestovala dosedajno postajno vojno ladijo „Aspern“. Ta poslednja je že včeraj odplula v Pulo.

Pritožba iz občinstva. Veliko zlo, na katerem trpimo mirni prebivalci tega mesta, je ponočno motenje miru. Res nezaslišano je, kako se more v civiliziranem mestu goditi kaj takega, kar se dogaja prebivalcem v ulici Madonina. Spominjati se boste še onega časa, ko so kopali predor Montuza in je tako gromelo. Ali tedaj so razstreljevali mine samo po dnevu. Mari to morda le zato, ker stanujejo tam v obližju gospoda od — „Piccola“?

Menda bo že tako, kajti sedaj, ko kopljejo drugi del predora, streljajo vso božjo noč, da delavec, ki se muči od zore in

mraka, nima niti po noči počitka. Vsled gromenja so otroci po noči kar preplašeni.

Tu bi že morala poseči vmes kompetentna oblast in nam zagotoviti nočni mir. Drugače bomo prisiljeni, da pojedemo vsi na ulico. Več prizadetih.

Poveljnik vojne mornarice admiral grof Montecuccoli je došel semkaj včeraj ob 3. uri na oklopnjaci „Babenberg“ in se je ob 8:30 odpravil na Dunaj. Vojna ladija je odplula nazaj v Pulo.

Tragedija v Banah.

Od osebe, ki popolnoma pozna ves ta žalostni dogodek, smo prejeli nastopno spopolnilo k dosedanjim opisom:

Dne 27., v soboto, sta se pri Fernetičih — na „gmajni“ — sešla orožnik Lang in poljski čuvaj Hrovatin. Prvi je vprašal poslednjega, da-li ni videl nič Rešiča? Hrovatin je odgovoril, da ga ni videl od onega dne, ko je Rešič prišel iz bolnišnice. Na to je vprašal Lang: „Kam greste, Hrovatin?“ Vprašanec: „Do Fernetiča, potem proti Opčinam in domov“. Orožnik: „Danes boste z mano, vas bom rabil, ker smo dobili od sodnije nalog, da moramo Rešiča aretirati“.

Na to sta šla skupaj nazaj do Ban. Tu sta se po želji orožnika ločila in sta šla vsak po svoji poti nasproti višini med Konkonomel in Banami, kjer bi se imela zopet združiti. Komaj pa je Hrovatin napravil kakih 15 korakov, je zagledal v daljavi kakih 70 m. Rešiča, vsled česar je poklical orožnika, češ, da Rešič je doma.

Lang je vzel čako z glave in se skril za zid, da bi ga Rešič ne videl. Velel je orožnik Hrovatinu, naj le gre naprej, on pa da pride za njim. Ko je prišel Hrovatin približno v sredo vasi Bane, se je ustavil in se jel pogovarjati z nekim domačinom. Na to se je ozrl in videl Rešiča, kako je stal kakih 25 korakov od ceste v stran nasproti Langu.

Na to je ta poslednji zaklical: „Rešič pojte sem!“ „Rešič se mu je približal, na kar mu je Lang napovedal aretacijo, na kar je Rešič odgovoril: „Ako ni drugega, grem“. Oba sta šla na to v smeri kjer je stal Hrovatin in gledal ves prizor. Lang se je obrnil proti temu poslednjemu in rekel: „Sedaj greva v vašo hišo“, v kar je Hrovatin privolil. Ko je Lang privel Rešiča v hišo, ga je postavil v neki kot in je naperil puško, proti njemu, rekši: „Vsako malo, ko se zganate proti meni, Vas ustrelim“ Rešič je odgovoril: „Zakaj, gospod, naj bi se protistavljat“!

Hrovatin, videči to, je velel ženi, naj odnese otroka iz hiše, ker bi se moglo kaj zgoditi. Na to je orožnik velel Hrovatinu, naj gre po vaškega načelnika: Rešič na to: „Veste, Just, kje ga najdete — doli v polju“ „v pazdovah“.

Hrovatin je odhitel iz hiše po dvorišču, a komaj je napravil dvanaest korakov (pozneje izmerjenih), torej le po preteku malo sekund, je Hrovatin začel v kuhinji krič orožnika, a ni mogel umeti, za kaj se gre. V tem se je čul tudi šklopot zatvore pri puški, kakor se sliši, ko kdo pripravlja puško za strel — in isti hip je počilo. Hrovatin je obstal prestrašen, vendar je mislil, da je orožnik ustrelil le zato, da bi aretiranca ustrašil. V ta hip je pribelal orožnik iz hiše in zaklical: „Hrovatin, pojte nazaj, Rešič se mi je zoperstavil in sem ga ustrelil“.

Hrovatin je bežal po nalogu orožnika v prvo nastropje, po kakih cunj, da bi obvezal ranjenca. — A na to je moral Hrovatin bežati na Opčine po zdravnika. — Ta je hitel v Bane, a je našel Rešiča že mrtvega!

Tako se je odigrala ta žaloigra. Nadaljnje je znano čitateljem. Pri tem pa je občutno zadet poljski čuvaj. Hrovatin, čegar hišalje bila pozorišče temu pretresljivemu dogodku. Rodbina mu je preplašena tako, da si niti po hiši ne upa. Zjutraj n. pr. mora prvi ustati on sam, ako ne, noče nikdo iz sobe.

Kaj pa, če bi on obolel?! In kako naj opravlja svojo službo, ki je mnogokrat tudi ponočna?! Kdošodskoduje to siromašno družino, ki je toliko pretrpela vse te dni in bo še trpela vsled dogodka med orožnikom in Rešičem?!

Res prava tragedija za dve družini! Ali tudi za orožnika Langa?! To vprašanje je v ustih vseh.

V odgovor „Slovencu“

radi napada na našo šolsko družbo.

— V protest proti napadu ljubljanskih efijaltov na našo dično CM. družbo nabralo se je v „Gospodarskem društvu“ na Kontovelju 5 K in v gostilni „Pri Jurju“ v Barkovljah 3 K. Skupaj kron 8 za podružnico na Greti. Denar hrani uprava.

— Za CMD. je nabral fin. nadpaznik K. 5 v protest proti nesramnemu članku „Slovenčevemu“ v gostilni Franja Kovačič v ulici Giulia št. 71. (Denar hrani uprava).

— Za CMD. v protest nesramnega članka v „Slovencu“ daroval Ivan K 20 za prijete dijete. Denar hrani uprava.

— V odgovor „Slovencu“ nabralo se je po občnem zboru gospodarskega društva

v Rocolu v gostilni istega 16 K 24 stot. ter nadalje v osmici g. Laha 4 K 20 stot. za podružnico CMD. v Rocolu v namen slovenske šole v tem okraju. Denar hrani blagajnik.

— V odgovor „Slovenca“ daruje Jakob Ercigov za moško podr. CMD. K 3 Denar hrani uprava.

— Pri krstu malega Stanislava Vrtovec so nabrali v protest „Slovenca“ radi Cirilmetodarije 5 K 74 stot. za moško podruž. nico CMD. Denar hrani uprava.

— Iz Vrdelece javljamo, da smo imeli 20. t. m. ob 4. pop. v otroškem vrtcu sestanek za ustanovitev podružnice CMD. Zbralo se je lepo število samo Vrdečank in Vrdečanov. Gospa Tončika Čarga je pozdravila navzoče in povedala namen sestanka. Vsi navdušeni in zadovoljni so se enoglasno izrekli za ustanovitev podružnice. To se je takoj naznanilo v Ljubljano, in koj ko bo stvar rešena, bo ustanovni občni zbor.

Za novo podr. nabralo se je o tej priliki, 10 K 30 stot. „Cirilmetodarija“ glej, to je tudi tvoj sad!

— V protest proti napadu „Slovenca“ na našo miljenko so nabrali pri krstu Angele v gostini „Krpna“ na Opčinah 7 K.

— „Z eno samo željo malo Naj ne bi nam podalo Mnogo tacihi dni brez „ravsa“, Mnogo Krpanov poslalo, A nobenega Brdavska! Dne 16. febr. t. l. „Pa donesle je „Trešet“ Kronc dve, in trideset.“ (2 K 30 stot.)

— Prijeli smo. Poziv. Zbolelo me je v dno duše, ko sem prečital v „Slovenca“ oni članek proti naši družbi CM. Začel sem premišljevali, kako bi se maščeval nad izdajalskim piscem članka „Cirilmetodarija“.

Po dolgem uganjanju ter upoštevajoč svoje finančno stanje, sklenil sem, pozvati vse kolege občinske tajnike, da zložijo, vsak po svoji moči, mal prispevek, ter tako pomagajo, da pristopimo tudi mi slovenski obč. tajniki k obrambnemu skladu CMD. z zneskom 200 K.

Kolegi, občinski tajniki! Hočemo mari mi zaostati za drugimi? Ne? Zložimo tudi mi mal dar domovini na altar, in pokažimo brezdomovincem, da znamo ceniti delo prekoristne družbe! Prosim vse gg. kolege, ki mislijo kaj prispevati k znesku 200 K, da to naznanijo upravništvu lista „Edinost“ v Trstu.

Obvezujem se za svojo osebo dati 10 K. Ako bi mi sredstva dopuščala, dal bi veliko več.

Prosim slovenske liste, da objavijo ta moj poziv.

Občinski tajnik v tužni Istri.

— Za Šentjakobsko podružnico sv. C. in M. so nabrali v Konsumnem društvu pri sv. Jakobu v protest proti „Slovenca“ 7.20 K, na predavanju dr. J. Mandića v N. D. O. pri sv. Jakobu 14 K. — Pri Kosiču med gosti 12.02 K, Angelsky 1 K.

Tržaška mala kronika.

Izginil. G. Josip Schneller, stanujoč v ul. A. Caccia št. 13, je predvčerajšnjem naznanil policiji, da je njegov sin Karmel že pred dvema dnevi izginil z doma.

Nagla smrt. G. Ivan Rosso, star 58 let, stanujoč v ul. Beccherie št. 13, je predvčerajšnjem po hipni slabosti izdihnil. Truplo so pustili na domu.

Tatinski prijatelj. Frana Giannoni na Reki je večkrat obiskoval njegov prijatelj Stefan Piskulič, dozdevni graditelj hiš v Novem. Povodom poslednjega obiska je zlasti prijatelj porabil ugodno priliko, da je prijatelju ukradel kožuh. Preteklo je mesec dni in včeraj je Giannoni, slučajno prišedši v Trst, srečal pri Volti di Chiozza Piskuliča ki je imel na sebi vkradeni kožuh. Giannoni je brez drugega poklical redarja in ga dal aretirati.

Nezgodna na delu. Včeraj ob 8. uri jutraj se je dogodila v tehničnem zavodu težka nezgoda. 31-letni težak Ivan Belonič od Podgrada je vozil prazen voziček, kakor jih rabijo za prevažanje kosov železa. Premikaje voziček je stopal vzrak in ni opazil globoke jame, ki so jo napravili zidarji. Belonič je telebnil v jamo in obležal v nezavesti. Glava mu je omahovala.

Poškodovanca so odpeljali v bolnišnico, od kjer so popoldne telefonirali v zavod, da je njegovo stanje jako težko.

Poskus samomora. Neki Karol Novak star 26 let, iz Ogrskega, stan. v ulici dei Vitelli št. 4. se je sinoči ob 6.45 poskušal obesiti v stranski neke krčme v omenjeni ulici.

Rešil so ga še pravočasno, a Novak je pograbil čašo za pivo in se z njo vdaril tako močno po glavi, da si je prizadel dve rani. Nesrečneža so potem spravili v opazovalnico.

Koledar in vreme. — Danes: Albin škof. — Jutri: Simplici pap.

Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 12° Cels. — Vreme včeraj: jasno veter.

Vremenska napoved za Pri morsk: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. — Hladni vetrovi. — Temperatura malo spremenjena.

Naše gledališče.

V nedeljo bode slavila režiserka našega gledališča ga. Danilova svojo *benefico*. Za isto si je naša velezaslužna umetnica izbrala slavno igro Conte Vojnoviča „*Ekvinokcij*“, ki se prvič vprizori v slovenskem jeziku.

Društvene vesti.

Podružnica družbe sv. CM. v Rocolu bode imela v nedeljo dne 6. marca t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih tamošnjega gospodarskega društva svoj redni občni zbor ob navadnem dnevnem redu. Odbor.

Pevsko društvo „Ilirija“ ima redno vsak torek in petek ob 8. — 10. ure zvečer pevsko vajo v društvenih prostorih v ul. Montecchi št. 15 prtl. Ker se bližajo že napovedani nastopi, se opozarja gg. pevce in pevke, da se redno udeležujejo pevske vaje. Danes zvečer je med pevsko vajo važno posvetovanje glede odposlanca na občni zbor „Zveze slovenskih pevske društev“.

Narodni pipčarski klub od sv. Jakoba ima v sredo zvečer v gostilni Babičevi jako važno sejo, katere se naj blagovole vsi člani udeležiti. Ob enem se naprosi vse ude, da plačajo vso zapadlo udmino.

Čitalnica pri sv. Jakobu vabi k občnemu zboru, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo ob 4. uri pop. v društvenih prostorih. Po občnem zboru bo pevska zabava v prostorih „Konsumnega društva“.

Glasbena šola „Šentjakobske Čitalnice“ otvori kakor že včeraj omenjeno, nove tečaje (za drugi semester šolskega leta) za razne instrumente, ter opozarja naše občinstvo posebno na otvoritev brezplačnega tečaja za poduk teorije za odrasle kakor tudi za otroke. Vpisovanje se vrši danes od 6—7 ure zvečer Campo S. Giacomo št. 5.

V poročilu občnega zbora tržaške podružnice Slov. plan. dr. je pomotoma izostalo ime novo izvoljenega zaupnika Kritijana Pertot-a, kar naj se vzame na znanje.

Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu. Drevi ob 8 uri in tri četrti sestanek „Damskega odseka“. Odborova seja v četrtek.

DAROVI.

Nabiralniki CMD. v upravi tržaške moške podružnice so imeli v svečanu 1910 te dohodke:

Pri gospe Biček K 41.49, v krčmi Kosič K 28.11, v kavarni Commercio K 16.54, v kavarni Balkan K 17.66, v restavraciji Balkan K 5.06, v Čitalnici K 18.05, v krčmi „Pri Francu“ K 9.59, v krčmi N. D. O K 2.50, v knjigarni Gorenjec 97 stot., v krčmi Stranj (via Stadion 19) K 1.18, v krčmi Babnik K 6.62. Skupaj K 147.67.

— Nabiralnik CMD. v krčmi Gospodarskega društva v Bazovici, katerega bo odslej imela v upravi nova podružnica v Bazovici, je imel doslej K 5.52, katera svota je bila poslana v Ljubljano potom tržaške moške podružnice.

ZALOGA

Mineraln. superfosfata

in drugih raznovrstnih umetnih gnojil :: v Trstu
Via Paduina 4.

CARLO STRUKEL

prodajalnica drobnarij in igrač
TRST - Corso 34 - TRST
Galanterije iz usnja, Polne torbe
Ovratnice, dežniki in palice.
Specijaliteta: Potrebščine za hribolazce.

TRŽAŠKI SLOVANI

in posebno okoliščini ki prihajajo v mesto po raznih opravilih, imajo najlepše in najprimernejše zbirališče v dobro poznani
:: **Kavarni Universo** ::
ki se nahaja na trgu pred „Narodno domom“ št. 1, uprav nasproti restavracije „Balkan“. V kavarni so poleg izvrstne kave na razpolago vsakovrstni likerji in razni slovenski, nemški in laški časniki in vse boljše ilustrirane revije. Za o ilen obisk se pripor. ča FRANJO BOJC.

Nepremočljiva pregrinjala:

za voze, vagona, kerjave, blago itd.
Izposojuje pregrinjala.
Ivan Sivitz
Trst, ul. G. Gallatti 6.

EDMONDO PALUTAN, TRST, ULICA PONZEROSSE 3

vogal ulice San Nicolò šte. 17.

P. T.

Čast mi je naznaniti Vašemu blagorodju, da se bo vršila otvoritev moje trgovine platnenega blaga, bombaževine, izgotovljenega perila in oprav za neveste dne 7. marca 1910. Računajoč na naklonjenost od strani Vašega Blagorodja se beležim udani

EDMONDO PALUTAN

bivši ravnatelj tvrdke CARLO BURGSTALLER.

Mnenje gospoda dra. G. Antichievich-a v Puli

primarija ranocelniškega oddelka deželne bolnišnice.

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Vaše **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) je izvrstno zdravilo, katero bolniki kaj radi jemljejo ter lahko prenašajo. Rabim ga že več let pri rekonvalescentih po operacijah in dosegel sem vedno izvrstne vspehe.

PULA, dne 4. oktobra 1905.

Dr. G. ANTICHIEVICH.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu občinstvu, da ima trikrat na dan svež kruh.

Prodajalnica je tudi dobro pre-krbljena z vsakovrstnimi blisketi posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokanke itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZPLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem
Vinko Škerk.

Veliki kinematograf BELVEDERE

TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

TRI NOVOSTI! Od torka 1. do 3. marca 1910 TRI NOVOSTI!

1) CIGANI, dramatični prizor. 2) V SNEGU IN LEDU, krasna projekcija po naravi. 3) MRTVA STRAŽA, drama, novost. 4) LIZINI SNUBCI, komično.

Prvi sedeži 40 st., II. 20 stot. Otroci in vojaki 10 stot.

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo šte. 2

pripor. ča slavnemu občinstvu
svojo mizarnico.
Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

ANTON REPENŠEK

knjigovez v Trstu, via Ceclilla 9

pripor. ča slavnemu občinstvu
svojo moderno urejeno delavnico,
v kateri se izvršujejo vse v to stroko spadajoče dela točne in po zmernih cenah.
SVOJI K SVOJIM!

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificalnega kamna s zalogo cementa

Aristide Gualco - Trst

ulica San Servolo šte. 2 Telefon 21-42.

POHIŠTVO

SOLIDNO: in: ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

— Za revno ženo iz Koprive daruje 2 K Maks Dekleva. Denar hrani uprava.
— V spomin pok. dr. Ostertaga bivšega mu šefa je daroval dr. Gustav Gregorin, zaprečen se udeležiti pogreba za tržaško možko podružnico družbe sv. Cir. in Met. K 20.

„Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“ so dalje poslali sledeči p. n. dobrotniki:

8 K M. Mladič, Dunaj; po 6 K: Fr. Gasparin, c. kr. prof., Dunaj, Alojzij Huth, c. k. finančni komisar, Radovljica, dr. Karl Pacuer, c. kr. dvorni svetnik v p., Gradec in Peter Zink, c. kr. sodnik, Volosko; po 5 K: Karol Barborič, Novomesto, dr. Alojzij Brenčič, odv. Celje, dr. Ant. Brumen, odv. Ptuj, dr. Jož. Debevec, c. kr. prof., Kranj, dr. Ant. Furlan, c. kr. sodnik, dr. Jos. Globevnik, odv., Novomesto, dr. Fr. Horvat, c. k. notar, Brežice, Jakob Kogoj, c. k. notar Postojna, Rud. Kokalj, Kranj, Lavrenčič & Domicelj, Gorica, Luka Lavtar, c. kr. prof. Maribor, Ivan Liesskovnik, rav. v pokoj, Gradec, Matija Marinček, c. kr. notar v Trzinu, Fr. Martelanc, c. kr. okr. živ. zdr., Tolmin, Fr. Pahernik, veleposestnik, Vuhred, dr. Vlad. Pertot, Dunaj. (Pride še).

Vesti iz Goriške.

x Društvo hišnih posestnikov — je zborovalo te dni v Gorici. Predsednikom je izvoljen dr. Staudinger. Društva naloga bo, da se doseže pri vladi znižanje dosedanjega erarskega hišnega davka, ki je naravnost neznošen, če se upoštevajo raznovrstne druge naklade, ki zadevajo lastnike hiš.

Dejstvo je, da je všteta Gorica za odmero davka v vrsto glavnih mest, torej velja za Gorico n. pr. ista mera, kakor za Pulo, Trst itd. Vsakdo ve pa, da se naše mesto niti oddaleč ne more meriti glede finančnejne moči z drugimi „glavnimi mesti“.

x Iz Kanala poročajo, da je zaprosil tržaški inženir Sospisio za koncesijo električnih naprav v obrtne svrhe pri Kanalu z močjo 15.000 konjskih sil. Dotični ogled se bo vršil 28. t. m., ki mu bo prisostvoval tudi dež. inženir.

x Iz Sv. Lucije poročajo o važnem projektu, ki smo ga že pred časom omenili. Banka Union je bila namreč zaprosila dovoljenje za vodno-električne naprave ob Soči, ki bi služila v obrtne in železniške svrhe. Sedaj čujemo, da se je izvršil načrt, po katerem se napravi to podjetje pri padcu pri Sv. Luciji. Napravi se nov zajezi zid, ki bo 18 m visok. Basen bo 4 kilom. dolg, od katerega bo vodila galerija do kraja Podselo, kjer se zgradi centrala z močjo 9300 konjskih sil.

Iz Sežane. Ženska podružnica sv. C. in M. v Sežani vabi vse cenjene udinje ter vse one, ki se zanimajo za prospeh naše podružnice, na redni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 6. marca ob 4. uri popoldne v prostorih restavracije Polley z navadnim vspešdom. Zavedne rodoljubke! Dokažite svojo ogorčenost nad sovražniki in klevetniki naše koristne družbe s tem, da se v kolikor možno obilnem številu udeležite občnega zbora, kjer se hočemo pogovoriti o marsičem, ter postaviti naši podružnici najtrdnjšo podlago za vspešno delovanje. Na svidenje!

Iz Orleka pri Sežani. Minulo nedeljo sem se udeležil veselice v Orleku, ki me je res iznenadila. Členov in prijateljev društva je bilo toliko, da je bil lepo odlični prostor skoro pretesen.

Moški zbor, kakor tudi mešani zbor, pod vodstvom g. pevovodje in učitelja Terčona je zapel nekoliko zborov prav divno, da sem se kar divil lepom napredku. Tudi igro enodejanko, so uprizorili nepričakovano dobro in vzbujali mnogo smeha.

Občinstvo se je naravnost izborno zabavalo in je glasnim aplavzom dajalo izraza svojemu zadovoljstvu. Izlasti se je odlikoval tudi tamburaški zbor iz Briščekov, ki je res prav lepo ubiral svoje strune, ter krasno igral slovenske komade. Le čuditi se moram, kako zamore ljudstvo take priproste vasiče uprizoriti kaj takšnega.

Kraševac.

Iz Tolmina. Danes dne 1. marca t. l. ob 6. uri vsi v Čitalniške prostore v Tolminu k občnemu zboru ženske in moške podružnice sv. C. in M. in k občnemu zboru otroškega vrtca v istih prostorih. Zborovanje obeta biti zanimivo, torej vsi k občnim zborom!

Druge slovenske dejele.

Reke in potoki na Kranjskem so vsled tajanja snega močno narasle. Zlasti kaže Sava 80 cm nad normalo.

Umrli je v Ljubljani davkar v. p. g. Josip Rotter. Pokojnik je služboval svojedobno v Vipavi.

Nemški deželni uradniki na Štajerskem so podpisali prispevek za Roseggerjevo ustanovo v znesku 2000 kron. Sedaj lahko store to, saj jim je deželni zbor tudi na stroške slovenskih davkoplačevalcev zvišal plače. To bo treba sivočasno primerno v deželnem zboru pribiti. Nemška nesramnost presega že res vse meje.

V Ptuj je, kakor smo včeraj na kratko javili, nagloma umrl profesor Jože Zelenik. Bil je duša vsemu narodnemu gibanju v

tem nemčurškem kraju in član vseh slovenskih društev. Pripomogel je k procvitu ptujske posojilnice, bil je soustanovnik Sokola, pevskega društva in podružnice C. M. Podpiral je vsa ta društva tudi gmotno. N. v. m. p.!

Visoka starost. V Radgoni na Štajerskem je umrl neki Simon Fürst v starosti 102 let.

Društvo za preiskovanje podzemskih jam se v kratkem ustanovi v Ljubljani.

Mali oglasi

Trgovina jestvijo, dobičkanosna se odstopi za 2000 gl.d. Via Farneto 3 322

Proda se mala hišica (4 prostori, vrtil) v mestu. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 324

Proda se dobro upeljuna trgovina jestvijo na lepem prostoru. Več pove Inzeratni oddelek Edinosti. 323

Mesnica v Sežani. Naznanjam slavn. občinstvu, da sem odprl novo mesnico ter se priporočam za obilen obisk. Zago ovijam, da bom vsakega dobro postregel z vsake vrste mesom in po najnižji ceni, Franc Božeglav. 148

Proda se hiša z gostilno in trgovino, pet minut oddaljena od železniške postaje na Tolminskem. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 264. 264

Učiteljica išče službe kot domača učiteljica. Zmožna je poučevati v slovenskem, nemškem in deloma italijanskem jeziku. Ponudbe na upr. „Edinosti“ pod „Učiteljica“. 264

Odlikovani fotografski atelje A. JERKIČ, Trst, ul. Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 2129

Zobotehniški pomočnik z tri-letno prakso in dobriimi spričevali išče službe pri kakem zobozdravniku v Trstu ali v drugem mestu. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 700

Dober glasovir se proda po nizki ceni. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 2000

Spretna likarica na svetlo se priporoča v ulici Rugg. Manna 11, II. nadst. 2129

IZNENADENJE!

IZNENADENJE!

Jutri, 2. marca se odpre na Opčlnah št. 174

— nova prodajalnica manufakturnega blaga —

ter blaga vsake vrste konfekcioniranega, kakor tudi drobnarije. Zgotovljene obleke za otroke in odrasle. — Velika zaloga kap za moške in otroke, ter obuvila za otroke. Velika izbira svilnih rut **VELIKO IZNENADENJE!** (Šjarp) **VELIKO IZNENADENJE!**

Za obilen obisk se priporoča **MARIJA JAMŠEK**

št. 174 Opčlna št. 174 — hiša gospoda Jamšeka

POZOR NA NASLOV!

VELIKO SKLADIŠČE IN POSODA

glasovirjev :: pianino

harmonijev prvih tu- in inozemskih tovarov. Ugašanja in poprave se izvršujejo z satančnostjo po najzmernejših cenah.

starodavna trdka LUIGI ZANNONI

TRST, Piazza San Giacomo 2 (Corso) TRST

Velika zaloga praznih buteljk

Trst, Via delle Ombrelle 5. Telefon 71, Romano 11.

GUIDO & UGO COEN

100.000 buteljk od šampanjca za refošk. Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanjec, bordeaux, renko vino, konjak, itd. — Velika zaloga buteljk od pol litra in od eden in pol litra. Damjane iz stekla oploste.

Prevzamejo se določiljate na deželo. Kupuje razbito steklo vseh vrst

Traberjev anatomični in patološki muzej

Fondo Coroneo.

Fondo Coroneo.

Znižane cene.

Vstopnina samo 20 vin.

Poljudno znanstveno predavanje ob 10, 11, 2, 4, 6, 8 in 9 uri.

V petkih vstop dovoljen samo damam.

NOVO POGREBNO PODJETJE

H. St biel in drug

se je preselilo na

Corso 49 (Piazza Goldoni)

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetic, perle, porcelana — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

POSTELJNA MOKROTA

Popolno ozdravljenje zajamčeno. Brezplačna navodila. Naznaniti je starost in spol. Mnogo zahvalnih psem na razpolago. — Zdravniško priporočeno.

INSTITUT „SANITAS“ VELBURG P. 345. BAVARSKO.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR
JOSIP OPPENHEIM

— urar in izdelovatelj časomerjev —

Trst, Corso štev. 5 (blizu knjigarne Vram)

BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur.

Stenske ure z modernim zvonilom.

PRSTANI, UMANI, VERIŽICE itd. po zmernih cenah.

Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

FILIP IVANISEVIČ

zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omiču

v ulici Valdirivo št. 17 (Telefon 1408)

kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria“ ulica Krava št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulica Salsceke št. 2. v katerih toči svoja vina I. vrste

Posestniki pisalnih strojev.

Kdor se hoče izoginiti nadležnim in dragim popravam ter želi ohraniti pisalni stroj v popolnem redu in brezhibnem stanju naj ne zamudi naročiti se za mesečno čiščenje in vzdrževanje pisalnih strojev, s čimer se zajamči stroj za neomejen čas in trajno delovanje. CENA K 1.— na mesec za stroj

Alfred Kubiček, Trst

Corso štev. 23, prvo nadstropje.

(Popravljalnica pisalnih strojev s zalogo pečatov barv, trakov itd. itd.)

Slavno občinstvo pozor!

V novootvorjeni trgovini se slanino, prekajenim in svežim svinjskim mesom, na trgu della Barriera vecchia štev. 9, se vsakomur postreže z izvrstnim, prve vrste blagom, kakor: klobasami kranjskimi in dunajskimi, furlanskimi in ogrskimi salami vsakovrstnim sirom in razno rst. delikatesami. Cene zmerne. — Postrežba točna. Za obilen obisk se priporoča **MARUŠIČ**.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

F. Hörmann, Trst

ulica Giosue Carducci 20, Trst

TELEFON 896.

Velika zaloga steklenih šip ter navadnih in dvojnih zrcal. Kričali vsake velikosti. Specialiteta: stekleni ventilatorji. Posode za ribe. Zaloga okvirjev. Sprejme vsakovrstne poprave, prevlačenja s steklom, verande itd. Telefon 896. **Zalagatelj stavb. podjetnikov**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Guido Levi Minzi

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV.

Zaloga ovsa

klaje, detelje in korobačev po zmernih cenah

Trst, ulica Belvedere štev. 19 in ulica del Bosco štev. 14.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vagal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tiroleški liden. Nepremojljivi plašč (pristni angleški) Specialiteta: blago tu- in inozemskih tovarov. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Zaloga in izdelovalnica glasovirjev

C. Olivo, Trst

ulica Geppa 16., I. nadstr.

Glasovirji in Pianini — Orkestroni zadnjih novosti

Prodaja — Menjava — Posojaje.

Ugašanja in popravljanja. — Cene zmerne.

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Acquedotto 84

TELEFON 241

Velika zaloga gašenega in

živega apna.

Tovarna cementnih plošč in

zaloga oglja za peči.

Bogomil Pino

bivši urar v Sežani

ima svojo

novo prodajalnico :: ur

v TRSTU, ulica

Vincen. Bellini 13

nasproti cerkve

sv. Antona novega.

Vsakov. verižic po tov. cenah.

